

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre ..... 10 k.
Negyedévre ..... 4 "
Helyben házhoz hordva.
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 "
Vidékre postán szállítva.
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétéfős és
ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 11.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 176. szám.

Nagyvárad.

Szombat 1914 augusztus 1

Általános mozgósítás.

A kulturember irtózatával gondoltunk a háborúra mindig, míg az utolsó évek meg nem győztek bennünket arról, hogy ezt a vértengert meg kell usznunk. Oroszország intrikus makaessége ezek alatt az évek alatt hozzászoktatott bennünket ahhoz a gondolathoz, hogy meg kell vivnunk ezt a harcot.

A világtörténelem legnagyobb napjai kezdődnek. De ezek nem találhatnak készületlenül. Ezekre gondolt a Felső, mikor hozzánk intézett proklamációjában azt mondotta: „mindent megfontoltam.” Ő Felső már akkor számot vetett ezzel is. Ezek a súlyos szavak nem is illettek volna ily kicsinységre, mint a szerb háború. Ő Felső erre a döntő megütözésre gondolt, s határozott. Felvettük a fegyvert s le nem tesszük, míg el nem végzünk mindent.

Ez a leszámolás soha jobban nem jöhetett volna. Minden erkölcsi igazság a mi részünkön van s elle-neinket megbénítja az a tudat, hogy királygyilkosok védelmére kelnek. Nálunk pedig a kettős állam minden népe lelkesülten fogott fegyvert egy rémitő gaztett bűntársai ellen.

Küzdelmünkben három nagyhatalom vesz részt minden erejével, ellenünk csak a szövetkezett Oroszország és Franciaország. Anglia már kijelentette semlegességét. Ez természetes is, mert Angliának nem érdeke a háború. Anglia mindig az a tétlen szemlélő, az a harmadik, aki örül a kettős harcán. De Angliának nem is érdeke az oroszok győzelme, amely megnyitná az oroszok előtt a Földközi tengert, Angliának egyetlen, legrövidebb útját az Indiák felé.

Franciaország teljesen készületlen a háborúra. És még a revans-eszme sem képes annyira lelkesíteni, hogy

Szerbia védelmére áldozza vérének. — Marad egyedül Oroszország. A rém. Ez ijesztette folyton egész Európát, míg Japánország meg nem mutatta, hogy ez a rém csak chiméra. Japán irtóztató csapásokat mért erre az agyagkolosszusra, mely megállani sem bírta előtte sehol. Mi okozta ezeket a történelemben páratlan rémitő vereségeket?

Talán nem volt meg akkor is ez a nagy számú hadereje? Nem, ez a roppant haderő ott volt Mandzsuria síkjain, s holttesteivel fedte be annak óriási csataterét. Azok a gigantikus tömegek csak arra voltak jók, hogy irtóztatóvá növeljék meg vereségeiket. Ekkor bizonyította be az orosz a bámuló világ előtt, hogy haderejének roppant tömege egy korhadó szervezet. Reorganizációra van szüksége. Ez az újjászervezés maig sincs befejezve.

A német szövetségstanács döntött.

Nagy feltűnést keltett az a diplomáciai uton jött berlini értesítés, hogy tegnap egybehívták a német államok szövetségstanácsát. Ez a szövetségstanács csak rendkívül fontos alkalmakkor ül egybe és képviselve van benne a német birodalom valamennyi szuverén állama megbízottja, miniszterelnöke vagy külügyminisztere által. A szövetségstanácsban a kancellár elnököl, a helyzetről je-

A Riedl vezérkari ezredes áru-lása folytán ismerhette egész haderőnköt, s összehasonlíthatta a magáéval. Összehasonlította és nem mert megütözni. Pedig tavaly jobb helyzetben volt, mert árulás folytán ismerte legféltettebb hadi titkainkat.

Az orosz hadsereg pedig a régi. Egész Európa katonai szaktekintélyei egyértelműleg állapították meg az orosz hadsereg inferioritását. Ezért huzódzott az orosz attól, hogy most fogadja el a harcot, mely reá nézve nem alkalomszerű.

Ez az általános mozgósítás csak preventív intézkedés, mely arra való, hogy teljes harcokésztségünket bemutatassa.

Egy hatalmas erő intézi a monarchia ügyeit, mely a mozgósítással be akarja bizonyítani, hogy nem riad vissza semmitől.

Intézt tett és határozat hozatalra tetszöli-totta a szövetségstanácsot. A szövetségstanács egybehívása mindig annak a jele, hogy Németország nagy elhatározások előtt áll. Nyilvánvaló, hogy a helyzetről Németországban is az a mértékadó körök véleménye, hogy elérkezett a döntő elhatározások pillanata. Ez az elhatározás megtörtént, az általános mozgósítást elrendelték.

Oroszország feltételei.

Az általános mozgósítást izgatott diplomáciai tárgyalások előzték meg úgy Bécsben, mint Berlinben és Szentpéterváron. Ezek a tárgyalások orosz részről párhuzamosan folytak a monarchiával és Németországgal. Oroszország folytatni akarta az eszmecserét a bécsi külügyminiszteriummal. Maga az a kívánság, hogy Oroszország a szerb kérdés dolgában formális tárgyalást folytasson Ausztria-Ma-

gyarországgal, már bizonyos engedékenységet tétélezett fel a monarchia részéről, amely azon az állásponton volt, hogy a hadüzenet után Szerbiának és a monarchiának egyedül kell maradnia a küzdőtérén és mindaddig, míg a háború sorsa el nem dől, diplomáciai tárgyalások a szerb kérdéssel harmadik féllel nem lehetségesek. Ha a monarchia ebben a pontban bizonyos mértékben mégis engedé-

kenységet tanusított és nem formális, de bizalmas eszmecsere folytatott Oroszországgal elvi álláspontjának egyelőre való mellőzésével, ezzel csupán a béke fenntartására való nagy hajlandóságát akarta bizonyítani.

A monarchia diszpozíciójának megfelelőleg gróf Szapáry pétervári osztrák-magyar nagykövet volt megbízva azzal, hogy Sasanov orosz külügyminiszterrel nem formális és nem kötelező jellegű, hanem csupán bizalmas természetű eszmecsere folytasson. Ez eszmecsere folyamán Oroszország többféle kívánságot hangoztatott, amelyek teljesítése esetén hajlandónak nyilatkozik a semlegeségi nyilatkozat megtételére. Oroszország azt kívánta, hogy Ausztria-Magyarország adjon bizonyos garanciákat arra az esetre, ha Szerbiát a haretéren legyőzte.

Ezek a garanciakívánságok nemesak Szerbia területi épségére és jelenlegi birtokának biztosítására vonatkoztak, vagyis a bukaresti szerződés teljes, szó szerinti szövegének fenntartására, hanem arra is, hogy Ausztria-Magyarország vonja vissza a Szerbiához intézett ultimátum egyes pontjait. Oroszország főképpen az ultimátum ötödik és hatodik pontja iránt támasztott aggodalmakat, melyekben a monarchia azt követeli, hogy Szerbiában Ausztria-Magyarország organumai vonassanak be, a monarchia területi integritása ellen irányuló felforgató mozgalom elnyomására indítandó eljárásba, továbbá, hogy az általa delegált organumok vegyenek részt a bírói vizsgálatban is.

Oroszország ezzel szemben azt hangoztatja, hogy e követelések teljesítése a monarchiának bizonyos fenhatóságot biztosít majd a háború után is Szerbia felett és bizonyos felügyeletet a szerb közigazgatási kormányzat felett.

Viszont Ausztria-Magyarország álláspontja rendületlenül a régi volt. Ragaszkodott ahhoz, hogy Szerbiával szemben eljárása jogos volt, úgy a mint azt minden európai hatalom elismerte Oroszország kivételével. Egyébként Oroszország magatartása most bebizonyítja azt, hogy tényleg Oroszország tanácsa biztatta Szerbiát az osztrák-magyar ultimátum el nem fogadására. Ugyanaz a felfogás, mely az orosz diplomácia magatartásában most megnyilvánult, irányította a szerb diplomáciát is, nyilvánvaló tehát, hogy Oroszország még most is, a háború kitörése után is azonosítja magát a monarchia követeléseivel szemben felállított szerb kifogásokkal.

A tanácskozások Pétervárott és Bécsben folytak. Pétervárott mindennap, így tegnap is megjelent gróf Szapáry osztrák-magyar nagykövet Sasanov külügyminiszternél és Bécsben ma is fogadta Berchtold külügyminiszter Sebeco orosz nagykövetet.

Tegnap gróf Berchtold jelentést tett a felségének a külpolitikai helyzetről és ezután fogadta Sebecót.

Sebeco e tanácskozás után érintkezésbe lépett Pétervárral és megismertette ott mindazokat, a miket Berchtold az audiencia után vele tudatott és új utasításokat kért Pétervárról.

Németország és Oroszország között is folytak tárgyalások.

Gróf Pourtalés, a pétervári német nagykövet épp úgy, mint gróf Szapáry, majdnem mindennap megjelent az orosz külügyminiszteriumban és igen nagy személyes befolyását meg Németország hivatalos politikájának egész súlyát igyekezett érvényesíteni a pétervári kabinetnél. Németországnak az az álláspontja, hogy Ausztria-Magyarországnak joga van arra, hogy jövőd viszonyát Szerbiával maga állapítsa meg s ezért Németország nem akar most utjába vágni a monarchia elhatározásainak. A német diplomácia véleménye az volt, hogy Oroszország is ezzel párhuzamos politikát követhetne, mert neki sem érdeke, hogy a monarchia mérsékeltnek mutakozó elhatározásait már most befolyásolja.

Ezeknek a tárgyalásoknak eredménytelenségét jelentik azok a plakátok, melyek tudtul adják, hogy királyunk egész tegeveres erejére bízta a döntést.

Berchtold, Krobatin és Conrad a királynál.

Bécs, július 31.

Tegnap délután Schönbrunnban kihallgatáson volt a királynál együttes audiencián gróf Berchtold közös külügyminiszter, Krobatin hadügyminiszter és báró Conrad vezérkari főnök. A kihallgatás teljes egy óra hosszágig tartott.

Tisza a királynál.

Bécsből táviratozzák a Bud. Tud. nak: Gróf Tisza István miniszterelnök ma reggel Bécsbe érkezett és a Magyar Házban szállott meg. A miniszterelnök a délelőtt folyamán a felségénél külön kihallgatáson jelent meg. Visszautazása iránt a miniszterelnök még nem intézkedett.

A Magyar Távirati Iroda jelenti Bécsből: Gróf Tisza István miniszterelnök és Teleszky János pénzügyminiszter ma reggel Budapestre ide érkezett.

Bulgária készül.

Szófia, július 31.

A kormány tegnapelőtt a szobranjeban törvényjavaslatot nyújtott be, amely százötven millió megszavazását kéri hadi anyagra. A hitelt négy pénzügyi évre osztják fel. A miniszterelnök kérte a javaslat sürgős elintézését és hangsúlyozta, hogy az már régebben ki van dolgozva. Azt hiszik, hogy a szobranje a javaslatot egyhangulag elfogadja. A szobranje legközelebb elnapolja ülését.

A hadüzenet híre általános lelkesedést keltett Szófiában. Még a rosszofil körök is

eltávolodtak Szerbiától. Általánosan azt hiszik, hogy Macedónia, még ha Bulgária semleges marad is, lerázza a szerb igát.

Az orosz mumus.

Bécs, július 31.

A „Militärisches Wochenblatt“ figyelemre méltó fejtegetéseket közöl az orosz hadsereg erejéről, a melyből a következőket közöljük:

A mint az osztrák-magyar hadsereget nem egyszer értékén alul becsülték Európában, úgy az orosz hadsereg erejét többnyire tulbecsülték. — Hogy az orosz hadsereg számra nézve rendkívül erős, azt senki sem tagadhatja. A szám azonban szerencsére nem dönt a háborúban. Fontosabb faktorok szerepelnek itt, a hadsereg erkölcsé, magasabb vezetése, felfegyverzése, felszerelése, helyzete és az állam területének, valamint a vasuti hálózatnak nagysága, a lakosság érzülete és sok más hasonló dolog. Emlekezhetünk arra, hogy Oroszország újabb időben sohasem aratott győzelmet egyenrangú hadsereg felett.

— 1877-ben sem sikerült volna a török sereg legyőzése Károly román fejedelem segítségével nélkül. A modern japán hadsereg a mandzsuri háborúban nagy sikert aratott Oroszország felett. Itt említhetjük meg azt is, hogy a sajtóban gyakran felmerült az a hír, hogy Oroszország öt új hadtestet állított fel Nem igaz. Ezek a hadtestek nem léteznek. A többi nagyhatalmak hadseregének bírálatába ez idő szerint nem bocsátkozunk, de kijelenthetjük, hogy a német véderő az 1870-iki háború óta szünetlenül nagy erővel és kitartó szorgalommal dolgozott a saját fejlődésén. A háborúra az összes előkészületeket az ismert német alapossggal és rendszeretettel megtették. Tulzán nélkül mondhatjuk, hogy Németország komoly események bekövetkezésének teljes nyugalommal és Istenben való bizakodással nézhet elébe.

Czernin a román királynál.

Bukarest, július 31.

A király tegnap este két óra hossza tartó kihallgatáson fogadta színajai palotájában gróf Czernin osztrák-magyar követet. A kihallgatás este hat órától nyolcig tartott. Politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak ennek a kihallgatásnak. Mialatt Czernin a királynál volt, Bratianu miniszterelnök Popleski bukaresti orosz követet fogadta.

A szerb háború hírei Visszavert szerb támadás.

Tegnap kiváló határőrvadászszakaszunk tulnyomó szerb támadást Klotievánál, a Száva mellett, veszteség nélkül visszautasított. A szerbek állítólag egy tisztet és huszonkét embert vesztek.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Haditengerészetünk működése

London, július 31.

A Times jelenti, hogy az osztrák-magyar flotta egy része blokád alá vette Montenegró főikötőjét, Antivárit.

Putnik tábornok beteg.

Turnszeverin, július 31.

Putnik tábornokot, aki tüdővérzésben súlyosan megbetegedett, Turnszeverinből Belgrádba és onnan Nisbe fogják szállítani. Averescu tábornok, a román vezérkar főnöke, Turnszeverinbe ment Putnik tábornok meglátogatására.

A balkáni blokk helyreállítása

Bukarest, július 31.

A Facla diplomáciai körökből úgy értesül, hogy Oroszország az osztrák-magyar-szerb konfliktus kitörése után azonnal akciót kezdett az összes balkán államokban a balkán blokk rekonstruálása végett és különösen Bulgáriában fejt ki nagy pressziót, hogy ne maradjon távol azoktól a balkán államoktól, amelyeket közös érdekük fűz össze Ausztria-Magyarország ellen. Oroszország új balkán szövetséget akar létesíteni amelybe bevonná Romániát is.

Az olaszok magatartása.

A Reichspost római táviratot közöl egy előkelő olasz államférfi nyilatkozatairól. E nyilatkozatok szerint Olaszországban nemcsak a hivatalos világ, hanem az egész közvélemény is Ausztria-Magyarország mellett áll. Nagyon jó hatást keltett Olaszországban Ausztria-Magyarországnak az a kijelentése, hogy a háborút nem akarja területnagobbításra felhasználni. A most meginduló háború Olaszország érdekeit nem érinti. Az orosz beavatkozás esetén azonban Olaszország Földközi-tengeri érdekeit látja kockán és vele szemben a hármasszövetségben látja legmegbízhatóbb támaszát. Ha az európai háború minden várakozás ellenére mégis kitörne, kétségtelen, hogy Olaszország a legutolsó pontig híven fogja teljesíteni szövetségi kötelelességeit.

A mozgósítás sikere.

Az osztrák Reichsrath klubhelyiségeiben tegnapelőtt este igen nagy élénkség volt. Mint ismeretes, a német pártok tagjai közül huszonketten jelentkeztek aktív szoligálatra. A jelentkezők a hadügyminisztériumban jártak, hogy tisztelegjenek. E látogatás után elbeszélések a parlamentben, hogy katonai körökben rendkívül meg vannak elégedve azzal, hogy a részleges mozgósítás alkalmával Magyarországon mily simán mentek végbe az intézkedések és hogy mily pompás rendben történt a bevonulás.

Egy igen magasrangú katona azt mondomta, hogy a legutolsó években történt részleges mobilizálás és hadilétszámra való emelés kitűnő iskola volt a mostani mozgósítás

számára, mert az akkori tapasztalatokat most nagyon jó eredménnyel lehetett felhasználni. Általános és nagy dicsérrel emlékeznek meg a katonai körök úgy a bevonult legénységnek, mint általában az egész lakosságnak magatartásáról. A lakosság mindenütt a legnagyobb készséggel és örömmel támogatja a katonai hatóságokat, Csehországban éppen úgy, mint a monarchiának egyéb, szlávok által lakott területein is.

Szerb sorozás mérsárlással.

Szófia, július 31.

Az itteni közvéleményben általánosan nagy az elkeseredés amiatt, hogy a szerbek a fegyverfogható macedón bolgárokat erőszakkal soraikba kényszerítették. Sok macedón bolgár a hegyek közé menekült, de a szerbek üldözték és lemészárolták őket. Épp így fel vannak háborodva a szerbeknek ama kegyetlensége miatt, hogy a macedón bolgároktól elveszik élelmiszereiket és marháikat.

Magyarok tüntetése Bécsben.

Bécs, július 31.

Tegnap éjjel és ma hajnalban a Bécsben élő magyarok több lelkes tüntetést ren-

deztek. Egy nagy fehér automobil nyitotta meg a tüntetők menetét. Az autóban egy cigánybanda ült, óriási magyar lobogóval. A kecsi után több száz magyar következett. A cigánybanda magyar dalokat és indulókat játszott, a közönség pedig énekelt. A külvárosokon végig haladt a menet a belváros felé. A hadügyminisztérium előtt a zenekar a himnuszt játszotta, majd a primás jelt adott és az egész közönség rázendített:

— Ferenc József azt izente . . .

Az osztrákok körülvették a tüntető magyarokat és lelkesen éljeneztek őket, mire viszonzásul a magyarok elénekelték a Prinz Eugen-t, majd a német és az olasz himnuszt, éltették Vilmos császárt, Viktor Emánuel, Tisza Istvánt és gróf Andrássy Gyulát. A hadügyminisztérium ablakaiból több tiszt nézte a lelkes tüntetést. A magyarok zajosan megéljeneztek a tiszteket. Fekete-sárga és piros fehér-zöld zászlók lobogtak. Később más helyen magyar és cseh dalokat énekeltek az összegyűlt magyarok és csehek. Bécs utcáin tegnap és ma hajnalban az Éljen, a Slava és a Hoch egyformán hallatszott. A magyarok, a csehek és az osztrákok barátkoztak és együtt lelkesedtek, mint még soha.

Az orosz mozgósítás.

A miniszterelnökség sajtóosztályának éjjel érkezett hivatalos táviratai.

Az a félelmes bizonytalanság, amit Oroszország magatartása idéz elő, az éjjeli folyamán érkezett hivatalos táviratokból egészen eloszlott. *Pozitív tény az orosz mozgósítás.*

Az orosz mozgósításra mintegy azonnali felelet volt a monarchia általános mozgósítása.

A miniszterelnökségi sajtóosztály a következő táviratban jelentette ezt a nagyhorderejű mozzanatot a *Tiszántúlnak*:

(Érk. éjjel 12 óra.)

A *Budapesti Közlöny* holnapi száma nem hivatalos részében a következőket publikálja:

Folyó év július hó 31-én kelt hivatalos értesülés szerint Ő Császári és Apostoli Királyi Felsége a hadsereg, a haditengerészet, a két honvédség általános mozgósítását, valamint a népfelkelés felhívását és mozgósítását legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott.

Ezen intézkedésre az Oroszország részéről elrendelt mozgósítás szolgáltatott okot.

Az Ő császári és Apostoli Királyi Felsége által megparancsolt rendelkezés semmi néven nevezendő *támadó célzatot nem foglal magában, hanem kizárólag óvatosságból fogantatott intézkedésről van szó a monarchia elengedhetetlen védelme céljából.*

Elpusztított szerb telefonvezeték.

(Hivatalos távirat.) Schusek József és Schilli János marisch-schönbergi határőrvadászok a középső Drinánál átúszták a megáradt folyót és elpusztították az ellenséges parton lévő szerb telefonvezetékét. Ez a hőstett megérdemli, hogy véderőnk annaleseiben feljegyezzük.

HOLLANDY, PAPP és VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Fűzesfa-telep 7. sz. Új vashídő mellett.**Gépek villanyerőre felszerelve.** — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyancsak kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal
kivánatra díjtalanul szolgálunk.

Az Osztrák-Magyar Bank kamatlába.

Az Osztrák-Magyar Bank kamatlábát augusztus 1-től kezdve 6 százalékra emelte fel.

Ezen intézkedés mellett lehet érveket felhozni, mindamellett ezt az eljárást nem helyeselhetjük, mert az amugy is bekövetkező súlyos gazdasági helyzetet ez a kamatlábemelés még nehezebbé teszi, s aggodalmakat és nyugtalanságot kelthet olyan körökben, melyeknek bizalma fontos lenne.

— Bár némi tekintetben indokolt és jogos a kamatlábemelés, mert végre is ez a háborús állapot természetes következménye és a pénzügyi fegyverkezés egyik eszköze, azt hisszük, hogy elég lett volna a kamatlábat egyelőre fél százalékkal emelni.

Érdekesnek tartjuk itt közölni azt a hullámozást, amit az Osztrák-Magyar Bank kamatlába mutat:

1912. XI—16	6%
1913. XI—28	6%
1914. I—20	5%
1914. II—3	4 ¹ / ₂ %
1914. III—12	4%
1914. VII—27	5%
1914. VIII—1	6%

Az általános mozgósítás híre.

Tegnap délután 4 órakor érkezett a hír Nagyváradra az általános mozgósítás elrendeléséről. A Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókja függesztette ki a hirt, de a rendőrség közbelépésére le kellett venni a hirdetőmenyt.

Este azonban már mindenki tudta, hogy a hír igaz s szerkesztőségünkben megjelent egy főhadnagy, aki a m. kir. 20. honvéd gy. hadosztály parancsnokság kérelmét hozta az általános mozgósítás közlése iránt. Nemsokára megjelentek a fehér vörös plakátok a hirdető oszlopokon, melyek tartalma a következő:

Mozgósítási hirdetőmeny.

Ő császári és apostoli királyi felsége a közös hadseregnek, hadi tengerészetnek, mindkét honvédségnek és a bosnyák-hercegovinai csapatoknak általános mozgósítását legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott.

Ennek folytán és a kiadott egyéb legfelsőbb parancsok végrehajtásául elrendeltetik: Valamennyi nem tényleges állományú egyén a hirdetőmenynek tartózkodási községében való közhírré tétele után legkésőbb 24 óra alatt elindulni és a legrövidebb uton bevonulni köteles. A legénység a katonai vagy honvédigazolványi könyvbe bevezetett felszerelési állomásra, a havidíjasok és az ajánlati lappal ellátott legénység ajánlati lapjaik adatai szerint vonulnak be.

A folyó évben besorozott, de még állományba nem vett újoncok és póttartalékosok az első mozgósítási napon valamennyien állományba vétetnek.

A többiek a behívást bevárni tartoznak.

Hirdetőmeny a népfölkelés fölhívására és behívására.

Ő császári és Apostoli királyi Felsője a népfölkelés fölhívását legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott.

I. Fölvívás: A fölvívás kiterjed az összes népfölkelésre kötelezett egyénekre, a tartózkodási helyre való tekintet nélkül. A

birodalmi tanácsban képviselt királyságok- és országokban az egész népfölkelés szintén fölvívatik.

II. Behívás. Szolgálatra behívotnak: 1. Az ajánlati lappal ellátott, népfölkelésre kötelezett összes magyar, valamint osztrák állampolgárok és mindazon népfölkelésre kötelezettek, akik behívó jegyet kaptak. Ezek az ajánlati lapjuk, illetve behívó jegyük rendelkezése szerint kötelesek bevonulni. 2. Az összes 42 éves és fiatalabb népfölkelésre kötelezettek, akik a közös hadseregnek, hadi tengerészetnek, a honvédségnek vagy a csendőrségnek szolgáltak. Ezek legkésőbb a jelen hirdetőmenynek a tartózkodási községben történt kifüggesztésétől számított 48 óra lefolyása alatt kötelesek onnan elindulni és oly gyorsan amint lehet következőképen közvetlenül bevonulni és pedig: a) a 37 éves és fiatalabb népfölkelésre kötelezett összes magyar, valamint osztrák állampolgárok felszerelési állomásra; b) az összes többi 42 éves és fiatalabb népfölkelésre kötelezett magyar állampolgárok Nagyváradra.

A zálogházakban kifogyott a pénz.

*

A polgári remények végső menedéke: a zálogház ezekben a válságos napokban válsággal tehetetlenül áll. Elképzelhető, hogy az első háborús és mozgósítási hírekre hogy megrohanták ezeket az üzleteket Nagyváradon.

Egy ideig birták is a szolid üzletek a túlságos bizalmat. Az utóbbi napokban azonban már lehetetlen beférni egy-egy zálogházba. Annyi a betett holmi, hogy minden zálogház egyszerűen szűk lett.

Most érzi igazán a városi polgárság, hogy mennyire szükség lett volna hatósági zálogházra. A magánzálogházak ereje nem bírja el a mostani nehéz időket, kifogynak a pénzből és mondhatni saját zsirjukban fognak megfulladni, mert senki sem tudja kiváltani a holmiját.

Benéztünk a váradi zálogházakba. A temetők nem adnak szomorubb képet, mint ezek az üzletek. Julius utolsó napjaiban óriási forgalom volt itt.

Az egyik zálogházban pl. az utolsó négy nap alatt ezernyolevan párnát tettek be. Ezenkívül temérdek vászonruha, téli öltözék, vadászfelszerelés stb. hever halomra hányva. Soha nem fogják kiváltani.

— Ezután nem is adhatunk pénzt csak ékszerre, kőre és aranyra, mondja az egyik tulajdonos. Így is el vagyunk halmozva ékszerekkel, amelyeknek alaposan leszállott az értéke. Ruháneműt már nem fogadhatunk el. Sem helyünk nincs erre, sem pénzünk.

Tegnap már mégis nyugodtabb nap volt. A hadsereg sok pénzt eresztett vissza a polgári életbe. Főleg az élelmezési és felszerelési üzletek éltek aranykorukat.

A többiek ellenben a legnyugodtabban kell hogy fogadják a legnagyobb pangást. Nincs forgalom a divatáru és a luxus-cikkek árusítóinál. A rendkívüli viszonyok súlyát mindenütt érzik és nem győzzük elegendet figyelmeztetni a hatóságot, hogy az élelmiszerek árusítását kemény kézzel ellenőrizze.

A társadalom és a háború.

A nők és a nem katonák szerepe.

Nincs az országban egyetlen ember, aki lelke tiszta meggyőződéséből ne örülne. Kibört a háború! Leszámolunk a szerbekkel és talán az egész szláv társasággal. Egyszer és mindenkorra szól ez a véres leszámolás.

Tömött sorokban mennek a drága magyar fiúk. A lelkesedés glóriája ragyog a fejük fölött és mosolyogva üdvözik a hívó szótát. Boldogan, régi magyar virtus szerint halnak meg ha kell, mert tudják, hogy ennek a sokat szenvedett egyetlen hazának a napsugaras jövőjét alapozzák meg.

A március 15-i lelkesedés tüze lobog végig a nemzet szívében. Az elment katonák után könnyes-mosolygós kiáltások hullámoztak:

— Fiúk, az Isten áldjon meg benneket!

A könny a családnak, a mosoly a jövő hőseinek szolt:

A fiúk, a bronz bőrű magyar férfiak elmennek. Csatázni, verekedni a királygyilkosokkal. Elmentek, hogy Európa kulcsát, amit évtizedeken hiába vitt a török, Nándorfehérvárt elfoglalják.

Magyar nők! Anyák és mosolygó szemű magyar leányok, küldjétek imát a magasságos Istenhez, hogy dicsőséggel, megbocsátó szeretettel kísérje a hősokeket. Imádkozzatok, hogy a hadak útja rózsás, babéros legyen! Imádkozzatok, hogy a kifolyó vér a békés évszázadokra boldogító termékeny tegye az ezeréves magyar rögöt!

Megnyugvás lesz ez nektek is és az Ur meghallgatja az imádkozó nők könyörögését.

*

A Vörös-Kereszt hölgyei már akcióba léptek. Már tudják, hogy kell segíteni a sebesülteken. A Vörös-Kereszt hölgyei már hivatásuk magaslatán állanak és tisztában vannak azzal, hogy ez a hivatás a legszebb, a legnehezebb, — a legfájdalmasabb érzéseket váltja ki.

De a magyar nők hívek a régi Dobó Katicához. Lelekesek, önfeláldozók. A magyar nők épen úgy imádják ezt a hazát, mint a férfiak.

És mutassák meg, juttassák kifejezésre, más utakon is tudják szolgálni a hazát. Agitáljanak, hogy mindenki rója le köteles adóját a hadba indulók iránt. Gyűjtsenek pénzt, cigarettát, szivart, dohányt és sok csokoládét.

A pénz adományokat a főispánhoz, vagy a polgármesteri hivatalhoz juttassák el, a többi adományokat pedig a hadvezetőséghez.

A pénz azoknak kell, akik itthon maradtak. Az apa nélkül maradt családnak, a férj nélkül maradt asszonyoknak.

Segélyezni kell azokat, akik szükség előtt állanak. Kenyeret kell adni az éhezőknek és tejet, meleg, puha bölcst a csecsemőknek.

A katonák pedig nagyon fognak örülni a szivarnak és a csokoládénak. Mind a kettő rendkívül fontos és rendkívül nehezen beszerezhető. Egy-egy cigaretta visszaadja a jó kedvet, feledteti a többi szükségét, a cso-

koládé pedig könnyen fogyasztható, táplál az egészséget óvja, az energiát fokozza.

A nem katonák is áldozzanak. Nem sokat. Ki ki tehetsége szerint segítsen a testvéreinek, rokonain és barátain. Mert fáj az a tudat, hogy a testvér, a rokon és barát nélkülöznek.

Magyar nők! Itthon maradt férfiak! A lelkesedés tüze hevítse a lelketeket, a forró emberszeretet tüzeltse a szíveteket. Tartsatok ki a hadba menők mellett, segítsetek rajtuk, úgy ahogy tudtok. *Nemcsak a hadsereget szolgáljátok ezzel, hanem ezt az agyongyötört, de örök életre hivatott hazát is.*

Gondoljunk azokra, akik elmennek és ápolják az itthon maradottakat. (h. I.)

Ma avatják az új zászlósokat.

A nagyváradi m. kir. honvéddadapródiskolában ma délelőtt fog végbemenni nagy katonai díszszertartással az új zászlósok felavatása. Rendszerint augusztus 18-án szokott megtörténni az avatás, de az idén, — tekintettel a rendkívüli viszonyokra, jóval előbbre tették.

A hadapródiskola egész tisztikara és minden növendéke különös lelkesedéssel készül erre az ünnepségre. A negyedéves növendékek büszkének erre a rendkívüli alkalomra. Még soha nem volt ilyen avatás. Éppen befejezték tanulmányaikat s utána a legforróbb praxis következhet.

Az avatási ünnepély d. e. 10 órakor kezdődik. Ezt megelőzőleg 9 órakor istentisztelet lesz az intézeti kápolnában, amelyen az egész tisztikar a IV. és III. éves növendékekkel együtt díszben jelenik meg.

Az avatás a Sporttéren fog végbemenni. Ennek programja a következő:

A négyosztályos felállított növendékek, az egész tisztikar és az érdeklődő közönség jelenlétében

1. A segédtiszt felolvassa a kinevezéseket tartalmazó Rendeleti Közlönyt;

2. Kozáry Gyula katonaplébános beszéde az eskü szentségéről;

3. eskü letétele;

4. az iskolaparanesnok beszéde.

Rossz idő esetén a felavatás a tornateremben lesz.

Összesen 56 kadettet avatnak zászlóssá, akiknek neveit a következőkben adjuk:

Berkovits Andor, Bodnár László, Boldizsár Pál, Bolyos Benő, Borbély Rezső, Debrecenyi Ferenc, Eördögh Károly, Erdős Károly, Báró Gyula, Fekete László, Gembál István, Gönczy Lajos, Grössinger Dezső, Gruber Artur, Halmay Tibor, Hauptmann István, Hermann Károly, Hodossy Géza, Horpáczy Béla, Ibrányi Mihály, Joós Elek, Kajaba Géza, Kalenda Aladár, Koszónyi Gyula, Kerekes Sándor, Kubick András, Liskay Lajos, Loór Tivadar, Martinek Béla, Major Miklós, Mészáros Béla, Mészáros István, Nagy Dezső, Nagy László, Nedőczy Gyula, Nettel Ottó, Pap Sándor, Petrács Sándor, Póhl Vilmos, Pózder Károly, Prónay Hyőz, Reisz Ferenc, Say Károly, Sipos Lajos, Steiger János, Stubna Dezső, Szabó János, Szentandrassy Géza, Temesváry Gerő, Tomori Vidor, Vályi Lajos, Wagner Géza, Weher Andor, Witt Elemér, Zathureczky Ferenc, Zádor E.

A Lánchid budai íve összeomlott

A múlt heti romboló szélviharnak ma éjjel mutatkozott a fővárosban a legsúlyosabb következménye. A szélvihar ugyanis megrongálta és elsüllyesztette a Margitsziget baloldalán lehorgonyzott „Előre” nevű esónakázó egyesület esónakházát, amely azóta háromnegyed részben lesüllyedve állt a part mellett. Ma éjjel félkettőkor az elsüllyedt esónakház elszabadult és átuszva a Margit-hid alatt a Lánchid felé sodródott. Az állványokkal borított Lánchid felé gyorsan vitte a víz a esónakház romjait. Körülbelül két óra lehetett, amikor a romhalmaz a Lánchid budai első íve alá ért és nagy erővel beleütközött az állványokba. Irtózatos robaj következett, az állványok, amelyekre vasívek voltak fektetve, leomlottak és mindent magukkal ragadtak.

Az állványokba ütköző esónakház magával vitte a hidépítkezésnél álló pilótaverő gépet, hajóstul együtt, azután a budai oldalon álló két propellerállomást, egy propellert, négy állványzatot tartó pontont s a Dunagőzhajózási Társaság „Haynald Lajos” nevű hajóját. Az állványzatot tartó pontonok közül kettő az Erzsébet-hidnál akadt fenn, ezeket az utászkatonák vontatták partra a „Cserhát”-gőzessel.

..HIREK..

* **Porciunkula-bucusu.** A kapucinus atyák templomaiban nagy ünnepséggel, bucsuval ülik meg Porciunkula napját aug. 2-án. A nagyváradi kapucinus-rend templomában a teljes bucsuval összekötött ünnepélyes szentmise és szent beszéd lesz holnap, vasárnap. Az ájtatosságok sorrendje: ma, szombaton délután 4 órakor könyörgés és szentségkitétel; holnap, vasárnap reggel 7 órakor esendes mise: délelőtt 10 órakor ünnepélyes szentmise, szentségkitétellel, amelyet Fetszer Antal felszentelt püspök tart; a mise közben Sztán Illés gör. kath. kanonok szent beszédet tart. Délután 4 órakor litania szentségkitétellel. Teljes bucsut nyernek mindazok, akik szombat délutántól kezdve másnap estig a szentségekhez járulnak a kapucinusok templomában, továbbá elvégzik az előírt imákat.

* **Ferencz Salvátor főherceg kinevezése.** Király Ő Felsége Ferencz Salvátor főherceget az önkéntes egészségápolás főfelügyelőjévé nevezte ki.

* **Uj címzetes püspök.** Debreceny János egri székesegyházi kanonok, gottáli apátnak király Ő Felsége a sebenikói püspöki címzetet adományozta.

* **Moratorium.** A gazdasági krízisben a megszorult embereknek csak egy jól eső reményük van: a moratorium. Ez azt a várva-várt állapotot jelentené, amikor nem kell fizetni. Ez az állapot Eldorádó volna Magyarországon. Most jön az augusztusi negyed, a lakbértérítés ideje, amikor súlyos gond nyom mindenkit, hogy honnan teremtsen elő a lakbért, mikor még a rendes havi kiadások fedezésére szükséges pénzt is nehéz

előteremteni. Mily édes megnyugvás volna a moratorium, amikor nem kellene lakbért fizetni.

Minden jól rendezett családnak megvannak a maga váltói, melyeknek lejáratát idejéig gondos figyelemmel kíséri minden gondos családapa. Ettől a gondtól felmentene a moratorium, mikor nincs váltólejárat, nincs váltóóvatólás.

Ezeket a szép reményeket kénytelenek vagyunk letörni. *Moratorium nincs és nem is lesz.*

A legnagyobb könnyelműség volna a moratorium elrendelése, mert borzasztóan ártana az állam pénzügyi hitelének. A moratorium elrendelése nem lenne méltó sem az egész monarchia, sem a magyar állam gazdasági erejéhez, s megingatná a bizalmát a külföldben kereskedőink, s polgáraink fizetőképessége iránt. A hitel óriási dolog a pénzügyvilágban s azt kockáztatni semmimódon nem szabad. Eltekintve attól, hogy ez a pénzügyi gyávaság oktalán volna, de egy uttal oly kivételes intézkedés is lenne, melyet még Törökország sem fogadatosított a balkán háború idején, pedig Törökországnak pénzügyileg oly rossz híre van, hogy nagyon kevés a félteni valója. Annál kevésbé rendelkezheti el a moratoriumot Magyarország és Ausztria, melynek nem szabad ily szégyenletes színben feltűnnie a világ előtt.

Moratorium nincs és nem is lesz.

* **A nyilvános könyvtár** a városi könyvtárbizottság határozata értelmében augusztus hóban zárva lesz. A szokásos évi nagytakarítást s a könyvek kiporlását végzik a könyvtárban a nyári szünet alatt.

* **Érmihályfalván félelmetesen növekszik a drágaság.** A hadi készüldések folytán a nagyobb forgalmu nagyközségekben is egyre kezd súlyosabb mérvet ölteni az élelmi cikkek áremelkedése. Nagyon sok helyen viszont ma sokkal olcsóbban lehet élelmi szert kapni, mint lehetett ezelőtt. Tegnap az ermihályfalvi fősztolgabíró jelentést tett Fráter Barnabás alispánhoz. E jelentés szerint Érmihályfalván az élelmi cikkek ára pár nap alatt oly rohamosan emelkedett, hogy szükség van a hatóság közbelépésére. A fősztolgabíró a további áremelkedés megakadályozása céljából kéri az alispánt, hogy a minisztertől kérje ki az élelmi szerek árának hatósági uton való megállapításához szükséges felhatalmazást. A vármegyeházaan egyelőre még nem tettek ily irányban semmiféle intézkedést.

* **Veronálmérgezés.** Tegnap reggel dr. Erényi László ügyvéd a rendesnél jóval nagyobb adag veronált vett be. A mérgezést hamar észrevették s a rögtöni segítség megmentette az ügyvédet minden további komoly következménytől.

* **Auto-sorozás.** Csütörtökön és pénteken végbement az auto-sorozás Nagyváradon. Az Ezredéviemlékterem kezdődött. A bizottság elnöke Rohliczky százados volt. Összesen tizenhat autót vettek be. Ezekkel rögtön a garageba vonultak, ahol ellátták a gépkocsikat minden felszereléssel. Tegnap óta nem is lehet látni civilembert autón, csak katonát.

* **Felfüggesztett munkaszünet.** A kereskedelmi miniszter tegnap rendeletileg tudatta az összes törvényhatóságokkal,

hogy augusztus 2-ára és augusztus 9-ére eső vasárnapokra az ipari és kereskedelmi üzemre felfüggesztette a munkaszünetet.

* Az irgalmasok és a háboru.

A békeidőben is oly áldásosan működő betegápoló Irgalmas rend szintén berendezkedett már a háborúra. Az intézkedések miket a rend magyarországi tartományfőnöke: Thuróczy Kornél kir. tanácsos tett, méltók a rend hagyományaihoz. Egyelőre ötszáz ágyat bocsát a sebesültek rendelkezésére a rend az 560 ágyra berendezett zágrábi kórházában. Szükség esetén további 800—1000 ágyat biztosít a rend, még pedig Budapesten 300, Pozsonyban 100, Egerben 100, Szepesváralján 20, Pápán 60, Szatmáron 70, Temesváron 20, Kismartonban 30, Pécsen 40, Nagyváradon 30, Szokolcán 20 és Vácón 15 ágyat. Bejelentette a tartományi főnök a budapesti térparancsnokságnak, hogy a mozgósítás napjaiban a tulajdonában lévő Császárfürdő összes lakását díjtalanul igénybe vehetik az átutazó tisztok és ingyen használhatják a fürdőt. A rend ilyen vendégszeretetét már is egy sereg tiszt élvezte. Szolgálatot teljesít a rend a harcúterén is és eddig a rend 110 tagja közül 26 vonult be, hogy a főköztözhelyen, kizárólag a főhadiszálláson egészségügyi szolgálatot végezzenek. Az Irgalmasrend papjai voltak az első lelkészek, akik hadiszolgálatba állottak.

* Az egerek hadjárata.

Ebben a puszkaporos világban még csak az egerek is hadba szálltak. A jelentéktelen, félnék hadsereg oly hatalmas tábor mozgósított, hogy Szatmárvármegye összes gabona termését komoly veszedelem fenyegeti miatta. A szatmármegyei alispán tegnap megkereste a szomszédos biharmegyei alispánt, hogy adjon felvilágosítást arra nézve Biharmegye, hogy mit csinálna hasonló szorongatott helyzetben. A szatmári alispán roppant komolyan foglalkozik az egész ügygyel, mert félni lehet, hogy ha még tovább szaporodnak a mezei hadak, még az egész vármegye termése el fog pusztulni. Tekintve, hogy Szatmár szomszédos Biharmegyével, a mi vármegyénk se fogja tétlenül nézni a fenyegető arányokat öltő férgek pusztítását.

* Kelsey Archibald angol nyelv tanár hazakereszt.

x Korona-kávéház. A jókedvű és feszitelen mulatozásnak ma Nagyváradon egyetlen tanyája: a Korona-kávéház, ahol minden este Nagy Misu daltársulata tart nívós előadást. A társulat starja Kincses Vica, a fiatal és csodaszép szubrett, akinek énekművészeténél csak táncelhetsége nagyobb. A kitűnő Gyöngyi-pár továbbra is vonzerővel hat, Szende Manei és Lukács Teri táncduettje minden este osztatlan tapsviharban részesül.

x A legújabb párisi kalap-ujdon-ságok egyedül KOHN HELEN kalapüzletében kaphatók, Nagy Sándor-utca (Weiszlovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlésesebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művésznőinek kalapszállítója. Átalakításokat modellek után vállal.

x Női fehér vászon fél cipő amerikai forma bőr sarokkal gombos, fűzős, kivágott, spangnis 5 korona, szarvasbőr női fél cipő, finom női bőr fél cipők minden színben 5 korona. Szandál 20—25 számig 2 korona, 26—28-ig 2 K 60, 29—34-ig 3 K 20, 35—43 4 K. Férfi chevron amerikai cipő 10 K. Kalapok uri divat cikkek fehérneműek legolcsóbb beszerzési forrása FEKETE JENÓNÉL Szent János-utcán Kis Pása vendéglő mellett. Telefon 13—70.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsavay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank Rt.-nél.

x A legjobb akarattal kérem győződjön meg a világhírű Rádium Bohémia Japán Roma hegedű hur különlegességeimről Gramofon lemez újdonságok Király, Fedák, Rózsa, Környe, Fráter nagysikerű felvételei. Saját készítményű modern cimbalnok, gramofon, hegedű és az összes hangszerek javítása olcsón. SIMON GYULA Rákóczi-ut 22. hangszerkészítő.

**A legszebb
kézimunkák**

Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

**„The Roosevelt Schoe“
amerikai cipők
12.50 és 16.50 kizárólag**

**Reichard Dezső
cégnél**

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

Regényesarnok.

Modern Bar Kochba.

— Regény. —

Irtá: Cseres Andor. 48.

Tudni kell, hogy a vyei hátrában sem automobillal sem repülőgéppel betérni nem volt szabad, annak oka pedig az volt, hogy az üdülő, a tengeri fürdőt élvező közönséget nagy izgalomnak nem akarta kitenni az igazgatóság, aminek természetes következménye az lett, hogy a levegőben, a fürdő felett ott kovályogtak a pilóták, a londoni vendégek pedig valamennyien automobilon érkeztek és inkább gyalogoltak vagy felőrárt, feláldozván kényelmüket, csak hogy a fürdőbe gépkocsin mehessenek.

Ilyen gépkocsi volt az is, amely szembe jött velök.

— Megállj anyám! — kiáltott Károly, anélkül, hogy lovát iramlásában mérsékelte volna, — megállj, az Istenre kérek! — vesztedbe rohansz!

Az anya vissza nézett a kiáltásra. Arcza ki volt pirulva, szemében tűz lobogott, ismét az anó volt, aki Hermina alakjában mutatkozott egykor, — felhevült állapotában megcsapta az izzó véru ló fejét és mosolyogva kiállította vissza:

— Halló, Blankhurst! — halló Ella!

A ló veszett iramlásba tört, egyenesen neki az automobillnak.

Az asszony mikor észrevette a veszedelmet, meghökkent, hirtelen megrántotta a kantárszárát, jobb sarkával megérintette a ló hasát és a ló mintha nyilból röpitették volna — átröpült az automobil felett.

De ez a röpülés nem járt veszély nélkül.

Sem a lovas, sem a ló nem készült az ugráshoz s így annak véletlenül kellett történni és bármennyire elnyújtotta is a ló patáját beleütődött az egyik a gépkocsi hátuljába és felbukot az autó mögött.

A bukás a lóra végzetes volt.

Mindkét első lába eltört, amint a földre vágódott, a lovasa pedig kirepült a nyeregéből és eszméletlenül terült el az uton.

Az automobil hirtelen fékezett és megállott.

A gépkocsiban egy fiatal ember ült, tökéletes angol jellegű, szakáll és bajusz nélkül, ez hirtelen felállott, kiugrott a gépkocsiból, amikor Károly és Ellen is megérkeztek és lovaikról leszállva az eszméletlenül fekvő szép asszonyt keresték fel.

Magda nem ütötte meg magát — nagyon, eszméletlenné váltta inkább az ijedségtől állott be, lassankint magához tért és Károly karjaiban találta magát; a fia ráhajolva csókolt a arcját, szemét, ajkait és egyre kiállította:

— Ébredj anyám! — mi vagyunk mellett, gyermekeid, Károly és Ellen.

A szép asszony úgy érezte, hogy tűz lobog ereiben. Először érezte az ifju szív lüktetését keblén, tüzes csókjait ajkain és mintha lassan térne magához, engedte, hogy csókjaival élesztgesse a fia.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. PAPP KÁROLY.

Értesítés.

Az általános mozgósításra vonatkozó hirdetmények kiegészítése s a népfelkelésre kötelezettek tájékoztatása céljából értesítjük a Nagyváradon tartózkodó összes népfelkelésre kötelezetteket, hogy a népfelkelés felhívása az összes népfelkelésre kötelezettekre kiterjed, a háboru egész tartamára szól és azt jelenti, hogy valamennyi 19-ik élet évét betöltött sem a hadsereg (haditengerészet) sem a honvédség tényleges állományába nem tartozó s 42 ik életévét meg nem haladott férfi az egész háboru alatt készen legyen arra, hogy a nyerendő behívásra bevonuljék, de:

Ezek közül most a népfelkelés behívása folytán szolgálattételre bevonulni s e célból a magyar kir. 4. népfelkelő parancsnokságnál (Rákóczi ut Markovics-ház) 48 óra alatt jelentkezni csak azon 42 éves és fiatalabb népfelkelésre kötelezettek tartoznak, akik a közös hadseregnél, haditengerészet, a honvédségnél vagy a csendőrségnél szolgáltak, továbbá azok akik ajánlati lappal vannak ellátva, vagy behívójegyet kaptak.

Különben a népfelkelésre kötelezettek tájékoztatása végett a városház főbejáratánál a katonai ügyosztály holnaptól kezdve egy tudakozódó irodát létesít, hol az érdekeltek minden szükséges felvilágosítást elnyerhetnek.

Nagyvárad, 1914. július 31.

Nagyvárad város
katonai ügyosztálya.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

2012—1914 szám.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala mint I fokú iparhatóság ezennel közhírré teszi, hogy a Spitzer és Kohn cég által felállítani szándékolt sözuzó és örlőmalom telep telepengedélyezése tárgyában f. évi augusztus hó 12-ik napjának délelőtti 10 órájára a Nagypiac-tér 1 sz. házhoz helyszini tárgyalást tűzött ki, amely körülményről az érdekeltek oly figyelmeztetéssel értesítettnek, hogy esetleges kifogásaikat a helyszini tárgyalás alkalmával adják elő, mert a későbbben teendő felszólamlások figyelembe vételen nem fognak.

Nagyvárad, 1914 július 18.

Gerő,

rendőrfőkapitány.